

Извадоци од документи на Советот за радиодифузија

06.03.2013г. Соопштение до радиодифузерите дека во сила е Правилникот за рамноправен пристап во медиумското претставување за време на Локалните избори

Исклучително важно е медиумите да внимаваат да не бидат извори на говор на омраза и да водат сметка да не придонесат за негово понатамошно ширење. При известувањето за евентуалните појави на говор на омраза во дебатата меѓу политичките субјекти, иако одговорноста за ваквите изјави во крајна линија е на поединецот или политичкиот субјект кој ја дава изјавата, сепак медиумот треба да известува професионално, односно изјавата да ја врамнотежи така што ќе обезбеди и спротивставено гледиште, ќе ја смести во соодветен контекст и јасно ќе покаже дека не ја поддржува.

Хроника од 8-та седница

СРД го разгледа Извештајот од анализата на контактната емисија „Вие и вашето здравје“, емитувана на 29 јануари 2013 година, на ТВ Амазон ДООЕЛ Скопје и заклучи на радиодифузерот да му изрече мерка забрана за рекламирање и телешопинг со времетраење од еден ден, бидејќи содржината на споменатата емисија има потенцијал да поттикне верска омраза и нетрпеливост.

11.03.2012г. СРД повикува медиумите да промовираат култура на толеранција во општеството

СКОПЈЕ, 11 март 2012 – Советот за радиодифузија (СРД) изразува загриженост за начинот на известување во однос на актуелните инциденти на насилство. Затоа им укажува на радиодифузерите, при медиумското покривање на овие инциденти да придонесуваат кон намалување на тензиите, кон унапредување на општествениот дијалог, да промовираат култура на толеранција и да не поттикнуваат омраза и нетрпеливост.

СРД истовремено ги повикува радиодифузерите да избегнуваат сензационалистичко известување и нагласување на етничките и верските разлики како и да ги почитуваат програмските стандарди од Законот за радиодифузната дејност, особено обврската објективно и непристрасно да ги прикажуваат настаните, со еднаков третман на различни гледишта и мислења и да овозможат слободно оформување на мислењето на публиката за одделни настани и прашања.

СРД внимателно го следи известувањето на радиодифузерите и ќе ги презема сите законски мерки, доколку забележи говор на омраза и ширење нетрпеливост во нивните програми.

02.12.2011г. СРД ја казни ТВ Канал 5 поради говор на омраза во „Миленко Неделковски Шоу“

СКОПЈЕ, 02.12.2011 – Два дена забрана за емитување реклами и телешопинг е мерката што денеска Советот за радиодифузија (СРД) и' ја изрече на телевизијата Канал 5 поради емитувани програмски содржини, што содржеле говор на омраза.

Комуниколошката анализа на програмата на ТВ Канал 5, емитувана на 18 ноември 2011, констатираше дека во емисијата на ТВ Канал 5, „Миленко Неделковски Шоу“ бил прекршен членот 69 од Законот за радиодифузната дејност. Имено, додека водителот и автор на емисијата зборува за оние новинари кои претходно работеле во ТВ А1, Шпиц и Време, тој го проблематизира нивното вработување во други медиуми, без притоа да обезбеди каков било

контекст или аргументи зошто нивното ново работно место е спорно, ниту пак има можност да се чуе другата страна. На овој начин, гледачите можат само да чујат кои новинари, според Неделковски, се предавници, платеници, полициски доушници и тастери, поради што се добива впечаток дека истите тие новинари се виновни поради тоа што мислат или дејствуваат поинаку од водителот на емисијата.

При етикетањето и стигматизирањето на своите неистомисленици – пред се', една група новинари – Миленко Неделковски покажува отворена нетрпеливост со елементи на говор на омраза и креира непријателска атмосфера.

СРД во духот на програмските стандарди ги повикува сите медиумски работници преку нивното работење да се стремат кон објективно информирање на јавноста и намалување на општествените тензии.

18.05.2010г. СРД ги повикува радиодифузерите да ги почитуваат програмските стандарди за да се спречи појава на говор на омраза

СКОПЈЕ, 18.05.2010 – Советот за радиодифузија (СРД) е загрижен од најновите случувања кај електронските медиуми, коишто вклучуваат и елементи што ги нарушуваат програмските стандарди и би можеле да доведат и до појава на говор на омраза.

Земајќи ги предвид стандардите на Советот на Европа за говорот на омраза, анализите на СРД констатираа дека во Македонија не постои класичен говор на омраза, туку постојат елементи кои ги нарушуваат програмските стандарди и на моменти придонесуваат за нарушување на професионалното новинарско работење кај одредени радиодифузери. Во таа насока СРД, како давател на дозволата за вршење радиодифузна дејност, ги потсетува електронските медиуми, нивните сопственици, управители, главни уредници и новинари доследно да се придржуваат до професионалните програмски и новинарски стандарди, согласно Законот за радиодифузната дејност и обврските од дозволата. Истовремено, ги повикува да се воздржат и оградат од какви било облици кои предизвикуваат атмосфера на линч и повици на исклучивост и креирање и објава на листи на неистомислениците.

СРД и понатму будно ќе ја следи состојбата во радиодифузијата и согласно неговите законски надлежности одлучно ќе дејствува во насока на почитување на програмските стандарди и спречување на секаков вид прекршувања на Законот за радиодифузната дејност. СРД истовремено ги повикува и сите други надлежни институции и организации да застанат цврсто во одбрана на професионалните медиумски стандарди, на основното демократско начело – слобода на говорот и печатот и правото на поинакво мислење.

РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА
СОВЕТ ЗА РАДИОДИФУЗИЈА
Бр. 03-4098/1
10.12. 2009 година
С к о п ј е

СООПШТЕНИЕ ЗА МЕДИУМИТЕ

Советот за радиодифузија на Република Македонија, одлучи остро да ја опомене Македонската радиотелевизија поради тоа што со емисијата „Отворено со народот“ посветена на Јохан Тарчуловски, ги прекрши основните програмски принципи и обврски дефинирани во Законот за радиодифузната дејност.

Анализата, што ја направи Советот, на изданието насловено 12 години затвор: Јохан Тарчуловски, „судбина или предавство?“ покажа дека емисијата не се придржува до обврската да ги почитува „основните човекови права и слободи, демократските вредности ... приватноста, достоинството, угледот и честа на човекот“ (член 121 став 1 алинеја 6). Исто така, не е почитуван ниту принципот за „објективно и непристрасно прикажување на настаните со еднаков третман на различните гледишта и мислења и овозможување на слободно оформување на мислењето на публиката за одделни настани и прашања“ (член 68 став 2 алинеја 9).

Имено, авторот и водител на „Отворено со народот“, во повеќе наврати инсистира дека во оваа емисија се презентира вистината за настаните врзани со Јохан Тарчуловски и Љубе Бошковски. Меѓутоа, и преку дискусијата на гостите во студиото и преку јавувањата од странство и преку начинот на кој се избрани и употребени емитуваните снимки се настојува да се дискредитира Љубе Бошковски како личност и како политичар. Се врши деконструкција на митот за патриотот „Брат Љубе“ при што, освен честото употребување на термините предавство, предавник, кодош и слични, се прибегнува и кон повторување на синтагмата „Сестра Љубе“ со што се користат и родови стереотипи со цел да му се придодаде пежоративно значење, при што не се води сметка за поширокото негативно родово етикетање.

Имајќи предвид оти е најавено и трето издание на „Отворено со народот“ посветено на Јохан Тарчуловски, Советот му посочува на јавниот сервис дека треба да води сметка да не создава атмосфера на поттикнување омраза која би можела да доведе до загрозување на личната безбедност.

Советот и укажува на МРТ дека има целосна уредничка одговорност за емитуваните содржини и оти треба да биде независна во креирањето на уредувачката политика. Притоа, треба да има предвид дека слободата на новинарскиот коментар не подразбира и негова „ослободеност“ од какво било потпирање врз основните новинарски принципи за објективност, за непристрасност, и пред се за сослушување на другата страна.

29.09.2009г. Укажување до ТВ Сител поради емитувани елементи со навредлив вокабулар

СКОПЈЕ, 29 септември 2009 - Советот за радиодифузија (СРД) денеска одлучи до ТВ Сител да упати сериозно укажување за постоење опасност од ширење национална нетрпеливост преку програмите на оваа телевизија.

Мониторингот на СРД утврди дека во рамките на емисијата „Црн Бумбар Бел Бумбар“ на ТВ Сител, емитувана на 24 септември, водителката на емисијата не реагираа соодветно за да ги спречи гледачите да користат навредлив вокабулар против одредени етнички заедници при коментирањето на енциклопедијата на МАНУ.

„Станува збор за доста чувствителна тема, особено ако се има предвид политичката состојба во македонското општество и присуството на тензии меѓу етничките групи, кои живеат во него. Поради тоа медиумите имаат посебна одговорност при емитувањето содржини, што можат да предизвикаат ефект на легитимизирање, ширење или поттикнување национална омраза или подгревање меѓуетничка тензија. Во ваквите ситуации, особено е значајна улогата на водителот или новинарот, кој треба соодветно да реагира за да се намали негативната конотација на кажаното.“ – рече претседателот на Советот, Зоран Стефаноски.

СРД заклучи дека емисија на ТВ Сител самата по себе не претставува говор на омраза, но сепак, водителката за да спречи злоупотреба на медиумот, требала да се ограда од ваквите изјави и да им укаже на гледачите за нивната несоодветност. Во краен случај, зависно од содржината, требала да го спречи нивното емитување.

АНАЛИЗА НА СИТЕ СПРОВЕДЕНИ МЕРКИ ОД СТРАНА НА СОВЕТОТ ЗА РАДИОДИФУЗИЈА НА РМ ПРОТИВ РАДИОДИFUЗЕРИТЕ И НАЈЧЕСТИ ПРЕКРШУВАЊА ОД СТРАНА НА РАДИОДИFUЗЕРИТЕ

во периодот од 1-ви јануари до 30-ти јуни 2011 година Времена забрана за емитување на програмскиот сервис за период од најмногу три месеци – оваа мерка Советот ја изрекува во случај кога радиодифузерот и покрај времената забрана за рекламирање и телешопинг, продолжува со вршење на истата повреда за која му е изречена времената забрана за рекламирање и телешопинг. Мерката временна забрана за емитување на програмскиот сервис од најмногу три месеца може да се изрече како прва мерка при повреда на член 20 ставови 1 и 2 од Законот за радиодифузната дејност (должноста на радиодифузерите, еднаш годишно, а најдоцна до 31 март, да ги објават податоците што се однесуваат на нивното работење во претходната година, на начин утврден во Законот), член 69 (забраната во програмите на радиодифузерите, како и во програмите што се реемитуваат преку јавна комуникациска мрежа да се емитуваат програми што се насочени кон насилно уривање на уставниот поредок на РМ или кон поттикнување или повикување на воена агресија или на разгорување на национална, расна, полова или верска омраза и нетрпеливост) и член 70 (забрана програмите на радиодифузерите да содржат порнографија, прекумерно насилство, или други програми кои можат сериозно да го загрозат физичкиот, психичкиот и моралниот развој на децата и младите).